

CANDELA

iese odată pe lună în comuna Valca-Lungă, Jud. Dâmbovița

ABONAMENTUL 4 LEI PE AN

OȘTIREA ȘI APAȘII

Renașterea morala prin razboiu

In Franța se constată actualmente o mișcare religioasă și o purificare morală

Dostoievski, ale cărui idei asupra războiului, interesante totdeauna prin latura lor filosofică, sunt și mai interesante prin actualitatea vie ce le anima, a susținut odată (In revista sa *Celofeanul*, care apărea pe vremea când noi, Românii, eram în războiu, la 1877) că războiul este condiția moralității omenești. «Generozitatea, scrie maestrul scriitor rus, dispare din suflete în timpul perioadelor de pace. Nu se mai constată atunci decât cinism, indiferență și plictiseală. Se poate spune că o lungă pace face de oameni feroci. Tot ceea ce e mai rău în om, aceea domină în epocile de liniște; cum este de pilda, bogăția și capitalul. După războiu, se mai poate vorbi de dezinteresare, de dragoste pentru omenire. Dar dacă pacea durează, toate aceste frumoase sentimente dispar... O pace prea lungă produce scoborîrea cugețării, corupția și vanitatea... Placerile devin mai brutale în timpul păcii. Nu se mai gândește nimeni decât la satisfacțiile de carne. Voluptatea produce lubricitatea și ferocitatea... Aceste reacțiuni paradoxale, ca o pagină din Rousseau, a fi rămas simple construcțiuni de literat, dacă actualitatea nu ar fi venit să le confirme.

Astfel războiul de azi, cu toate cruzimile ce le provoacă, cu tot cortegiul de dezastre ce-l produce, a adus însă în lume și un vânt curățitor, un curent de purificare a sufletelor. Generozitatea

cu cari cei bogați dau azi; sollicitudinea celor ce aparțin unei națiuni, unii față de suferințele altora; grija de aproapele în durere; eroismul care a apărut ca o splendidă floare din baltoaca ce credeam nevrednică de a poseda altceva decât vițuri și porniri bolnavicioase; spiritul de jertfă pentru ideea de patrie și, deci, idealismul care s'a deșteptat în omenirea blazată și materialistă de până mai ieri; puțința de a scoate alcoolul din rândul necesităților vieții; toate acestea sunt manifestațiuni puternice în sensul unei renașteri morale, unei purificări a sufletelor prin oștire, și prin războiu.

Dar încă o dovadă, poate și mai convingătoare, pentru că ia forma exemplului concret, este că azi Parisul nu mai are rușinea de «a fi orașul apașilor», și în Franța, cum s'a și scris aceasta, a scăzut criminalitatea și faptele imorale, de când preocuparea, mintea și inima franțuzească e concentrată spre granița și dincolo de prezent...

«Bruchard — ne spune Watson, într'un articol recent din «La revue hebdomadaire» — fost apaș, este actualmente «poupiou», mic soldat francez; e roșcovan, scurt, țepăn; poartă chipiul pe urechea stângă; e un drac de om; despre el se zice: «Bruchard e capabil de orice»... Iată-l însă pe fostul apaș în luptă cu ordinele oștirii. Voiește să iasă din cortul unde era consemnat să stea. Caporalul nu-i dă voie.

Dar o luptă se dă în el. După o pauză, Bruchard mărturisi: «Vezi, când eram la asalt, ieri, mi-a fost frică, am văzut moartea. Atunci am făgăduit Sfintei Fecloare, că dacă voi scăpa cu viața, să mă spovedesc și să-mi schimb felul vieții. Liturghia e la 6. Voi să mă duc».

Caporalul ce-l ținea consemnat își șterse o lacrimă, și calcând ordinele superiorului, dădu voie fostului apaș să se ducă în sat. Să mai spunem oare că Bruchard s'a întors exact la postul său din front?

Iată deci o conversiune care are în ea ceva din vechile miracole creștine.

Și exemplele s'ar mai putea repeta dovedindu-se astfel teza că războiul a putut aduce în suflete vântul izbăvitor al patimelor, și o întoarcere a omului dela materialitatea josnică spre curățenia morală, spre culmile liniștite ale idealului.

Și spiritele, care mai înainte de războiu erau întoarse spre Religie, constată, în timpul furtunei de acum, că în Franța există o religiozitate intensă. «Nici o națiune n'a existat vre-odată care să fie mai inspirată de un mai splendid idealism, decât Franța de azi; și Franța de azi este Franța dela 1905 (din timpul separațiunii Bisericii de stat), pe calea unei mai bune înțelegeri a ei însăși. În fundul sufletului său, Franța este profund religioasă, este în realitate dependentă de viața, sa religioasă și de expresiunea acestei vieți religioase; astăzi ea o știe, o știe aceasta; și vederea catedralei Notre Dame, și a pieței pline cu oameni ingenunchiați sau visiunea mulțimei enorme ce vine la Madeleine pentru a se ruga în Joia mare, sunt probe răsunătoare. Și războiul, această agonie teribilă a inimelor omenești, a

credinței și a curajului, da libertatea cuvântului la un popor ce se credea ateu».

Este cert, de altfel, că felul chiar cum scriu gazetele din Franța, dragostea cu care sunt înconjurați azi clericii, până mai ieri obiectul unui neglijuit ridicol, toate dovedesc o renaștere religioasă, o conversiune a sufletelor, o lșgonire a ateismului din societatea modernă franceză. Razboiul a provocat astfel, ca o mare criză de boală, o reînnoire a celulelor, o întinerire a sufletelor de azi.

«Viitorul»

Acțiunea lor și acțiunea noastră

În cursul lunii trecute, am umblat prin mai multe orașe din țară, și mai ales din Moldova, nu atât pentru încasarea abonaamentelor la foaia noastră, căci nu vacanța este timpul potrivit pentru aceasta, cât mai mult pentru a-mi da seama de modul cum este privită și întâmpinată «Candela» noastră.

Încă din capul locului, nu mă îndoiam de loc de bunaprimire a revistei noastre din partea membrilor clerului. Căci dacă n'aș fi gândit un moment măcar că lupta noastră nu folosește, nu n'aș fi mai avântat în ea. Am mulțumirea sufletească să mărturisesc, în urma vizitelor ce am făcut, că încă nu mă așteptam la atâta simpatie și dragoste din partea cetitorilor noștri, fie ei clerici, fie mireni.

Nu mă gândeam la nici o decepțiune; vedeam cu mirare însă «*scrierile spre încurajare și ajutoarele*» ce Vlădici ca P. P. S. S. Arhieriei Bartolomeu și Evghenie, profesorii teologi ca d-nii Chiricescu și Dragomir Demetrescu și preoți ca Iconomul Popescu-Moșoaia, etc. dedeau bandei care operează în Biserică sub firma «România creștină», și vroiam să cunosc opiniunea membrilor Clerului, scârba și disprețul pentru ziarul de scandal în Biserică «România creștină», și î deosebi pentru toți susținătorii lui, oricare ar fi pozițiunea lor.

Un distins preot, directorul unei școli bisericești, îmi spunea că în starea sufletească din Biserică, creată prin nenorocita acțiune a celor din jurul «României creștine», la vederea «Candelei» a respirat cu cuvintele dreptului Simion, la primirea în brațele sale a pruncului Iisus.

Preoți bătrâni, oameni evlavioși, cari au apucat vremi mai liniștite și mai fericite, când aud de «România Creștină» și de opera ei, își acoper fața și întorc capul de r și sine.

Preoți tineri, licențiați în teologie, foști elevi ai profesorilor Chiricescu și Dragomir Demetrescu, nu găsesc cuvinte cu cari să li infiereze purtarea și faptele lor mișelești. Căci cine nu știe azi că autorul celui mai mare scandal în Biserică noastră a fost d. Chiricescu, ca e a început cu «*Omăgii unui înalt prelat*» și a terminat cu nenorocita *scrisoare rusinoasă* a fostului mitropolit primat Atanasie? Iar despre profesorul Dragomir D. cine se mai îndoiește azi că stă în cărdașia celor de a «România Creștină», cari altfel l-ar fi nenorocit pentru trecutul său pașalâc, întronat la Mitropolia Moldovei, pe vremea raposatului Partenie ca și pentru răspopirea sa din vremea tinereții!

Ce voi zice despre P. S. Bartolomeu? Iar fi iertat colegii hainlăcul său ca coleg; i-ar fi iertat preoții din Eparchia Dunării de jos incapacitatea și rautatea de care a dat dovadă în tot timpul vicariatului său; i-ar fi iertat clerul în genere grandomania cu care s'a ilustrat ca Administrator al Casei Bisericii; i-ar fi iertat, în sfârșit, și studenții teologi lipsa de pregătire pentru catedra ce și-a ales și mai ales necunoașterea limbii grecești. Nu-i poate ierta nimeni pe lume însă, lui, cumularului de atâtea titluri academice, să intre în șleahta turburătorilor Bisericii, să li pună la dispoziție dosarele unei instituțiuni publice, să-i încurajeze și să-i ajute în opera lor de distrugere și de ponegrire a Bisericii și a celor bisericești!

I s'ar fi iertat aceasta Vlădicai Evghenie. Lui însă, Arhierelui Bartolomeu, căruia Biserică și lumea i-a acordat atâta credit, credit ilimitat, lui nu i se va ierta aceasta, nici în lumea aceasta, nici pe cea lume.

De aceia preoții de toate categoriile, cași laicii cu dragoste de Biserică, se exprimă și nu pot fi de cât, hotărât, adversari ai cetei turburătorilor în Biserică.

«Au trântit turburătorii,—zicea distinsul Episcop de Roman Teodosie.—pe cel mai distins cărmuitor al Bisericii și pe cel mai bun cărturar al ei, pe fostul Mitropolit Atanasie. Ținta atacurilor și azi, nu e decât tot ce avem mai distins în Biserică».

Și așa este. Ceiace Biserică are mai de mult preț, azi e obiectivul, e ținta loviturilor scandalagiilor grupați în jurul «României creștine».

Facă-și de cap Vlădica Sofronie, pună-și țărână în cap Vlădica Dionisie,

ce-o importa aceasta pe banda turburătoare?

Ei vor victima, care să doară Biserică; ei vor să lovească în duh viu și în carne sănătoasă; ei vor să lovească în Biserică însăși, și de acela trebuie să ținulască în ce e mai bun în sânul ei.

De acela nu am rămas surprins de loc, când chiar amici din alte vremi ai «României creștine» și ai autorilor ei, azi își arătau disprețul lor pentru ziarul acesta și susținătorii lui.

Frații preoți din Ploiești, Buzău, Braila, Galați, Bârlad, Tecuci, Huși, Vaslui, Iași, Neamț, Bacău, Râmnicul Sărat și chiar prietenii de ieri ai R. C. din Focșani, toți, absolut toți, în unanimitatea lor, dezaprobă și reprobă acțiunea celor de la R. C. și recunoașterea meritului «Candelei», de a-și fi ales drumul cel bun, și mai ales de a fi ținut la stâlpul infamiei pe infamii turburătorii ai Bisericii noastre.

N'am văzut Oltenia și o parte din orașele Munteniei. După tonul scrierilor ce am primit la redacție totuși, cum și după cunoștințele ce am dobândit din convorbirile răzlețe cu diferiți colegi din acele părți, mă bizui să afirm că peste tot, opiniunea membrilor Clerului este de unanimă reprobară pentru turburătorii și foaia lor de scandal, și afirmativă pentru acțiunea noastră, care are de scop să li infiereze pe ei. Sentimentele acestea de simpatie și de încurajare din partea cetitorilor noștri ne vor oțeli și ne vor îmboldi să ducem lupta și mai departe, înainte, mereu înainte.

Pr. Cernea.

LA CE NU RĂSPUNDE CERNĂIANU

Am arătat, în numărul trecut al *Candelei* cum Cernăianu se laudă că el nu lasă nimic fără răspuns, în ceiace privește dovezile că i se aduc că e potlogar. Și i-am probat că de atunci că sunt, cu toate acestea, o mulțime de lucruri la care nu răspunde.

Vom înșira din nou punctele la care se face rețete de a răspunde și vom adăuga și altele proaspete.

1. A fost foarte rău bălțocorit de Economul D. Georgescu în *Gazeta Preoților*, că l-a denunțat că umblă după cerul golog. Sf. Sa detestă rolul ticălos pe care acest șel îl exercită în Biserică, și i-a recomandat să se spânzure. Cu alte cuvinte, îl consideră o pacoste și o nenorocire de care Biserică trebuie să fie scăpată. Mijlocul, pentru a ajunge

la acest rezultat salutar pentru Biserica, era spânzurătoare. Atâta bine mai putea face și Cernăianu Bisericii, să plece din ea cum a plecat Iuda din sicutitatea apostolilor.

Mi-e greu să spun lui Cernăianu cuvinte atât de grele și nu i-a indicat mijloace atât de radicale. Cu toate acestea el nu sufli o vorbă!

Întrebăm aceasta că „spulberă” toate atacurile care i se aduc?

2. În numărul pe lunie al *Candelei*, am discutat fapta mizerabilă, denunțată de Păr. D. Georgescu, că o scrisoare anonimă trimisă Mitropolitului Atanasie și în urma căreia Sf. Sa a avut de pățimit, era trimisă din cercurile călăuzite de Cernăianu. Cititorii își vor aduce aminte că de autor al acelei anonime a fost învinuit însuși Părintele Georgescu și că a urmat de acolo o ceartă între Sf. Sa și Păr. Ilie Teodorescu dela Amza. Părintele Georgescu declară în *Gazeta Preoților* că însuși Cernăianu i-a destăinuit mai târziu că acea anonimă a plecat din mijlocul cetel lui și că ei au făcut mare haz când au văzut ce ceartă a eșit.

Va să zică, sub ochii lui Cernăianu, suferea de o acuzare nedreaptă un om nevinovat (Păr. Georgescu). Prin șurubăria unei anonime, doi oameni (Păr. Georgescu și Teodorescu) au ajuns la o vrăjmășie care nu a încet nici azi. Fapta însă era pusă la cale de ceata lui Cernăianu, și ei s'au veselit când au văzut ce năzdrăvănic a eșit din șurubăria lor.

Este aceasta o infamie sau nu? Nu e un fapt diavolesc să bagi zavistie între oameni, să pui fililuri din care se nasc certuri, iar tu apoi să te veselești?

Și va să zică Cernăianu patronează trimetere de anonime cu minciuni și cu anumite socoteli pentru a face rău!

Cum se apără de aceasta și când a spulberat acuzarea care se ridică asupra lui din această infamie?

3. Tot în numărul pe lunie i-am arătat că, după propria lui declarațiune în *România creștină*, a chemat la telefon pe Arhimandritul Scriban și s'a dat drept Preotul Cernea, iar după aceea a chemat pe Episcopul Sofronie și s'a dat drept Arhimandritul Scriban.

Acestea le-a scris el singur în *România creștină* și făcea mare haz cum a reușit să lăcureze oamenii.

Este aceasta faptă de parchet, sau nu? Este ca și cum al trimete o scrisoare și ai iscăli pe altul? Este ori nu cinism a te lăuda cu murdăriile tăcute?

Unii au cunoștința că răul care-l fac nu e lăptă hună și-l tănuiesc. Cernăianu a pierdut simțul rușinii și conștiința binelui. El e cinic. La el s'a dus hotarul dintre infamie și virtute, și de aceea, se vede, se laudă cu propriile lui murdării.

Când a răspuns la acestea amantul Eugeniei Bărbulescu?

4. Iarși e un fapt cunoscut că Cernăianu trata amor cu Eugenia Bărbulescu, și tot în același timp cerea la Mitropolie să fie făcut

preot celibatar la biserica Sf. Vineri Heranca.

Nu e un act de destrăbălare să trăiești în concubinaj și în același timp să faci declarație că vrei să trăiești în celibat? Și va să zică, dacă Mitropolia îi admitea, așa celibat trăia dumnezeul, cu concubina la mahala? Și dacă dumnezeul are așa concepție murdară despre preoție, de ce a criticat pe alții de concubinaj? Nu e aceasta forma de viață pe care o alegea și pentru el?

Deci cenzorul moral din Biserica românească: 1. E fățarnic, 2. face declarațiuni perfide și 3. trăiește în concubinajul

Iată câte acuzări îi ies înainte dintr'un singur fapt.

Când a răspuns la ele?

5. Când s'a dus la Spitalul Brincovenesc cu trăsura, de a lăsat acolo pe otrăvita Eugenia Bărbulescu, a dat-o în primire, și apoi iute a vrut s'o șteargă. Bolnavii se depun cu declarațiuni anumite. El însă nu știa cum să scape mai iute. Atunci intendentul, d. Popovici, bănuind că este ceva la mijloc, a dat ordin să închidă porțile, și așa Cernăianu a fost nevoit să stea pe loc și să declare ce trebuia.

De ce voia să fugă, dacă nu avea nimic pe conștiință? Care era faptul de care se ferea? Dacă nu era vinovat de nimic, decese grăbe să scape? Dacă era sincer către acea Eugenie și nu un simplu șarlatan, cum putea fugi, odată ce a lăsat-o la spital? Așa fac oamenii cu iubire curată? Le fac bletelor nenorocite evocări postume și făjarnice la *România creștină*, dar le lasă în grija altora și fug iute dela spital să scape de ele?

Mai cu seamă însă ne întrebăm noi: Dece a fugit? Ce avea de ascuns? Dacă avea așa de mult de spus la *România creștină* despre „Sărmana Eugenia”, de ce a luat-o la goană de la spital și voia să i se peardă urma?

A răspuns vreodată la aceasta? că parcă de scris s'a mai scris...

6. Odată spunea despre P. S. Evghenie, negru pe alb în *România creștină*, că e om „cu conștiința îndobitocită”. Mai târziu însă a intrat în legături apropiate cu același Prea Sfințit.

Cum s'a operat această transformare? S'a desdobitocit Arhiereul Evghenie și s'a produs un echilibru între amândoi, suindu-se Prea Sfințitul până la inteligența lui Cernăianu; ori s'a îndobitocit Cernăianu și s'a stabilit echilibrul prin îndobitocire reciprocă?

Dacă asemenea schimbări nu s'au produs nici de o parte nici de alta, cum se face că Cernăianu a ajuns alături cu cel de care spunea că are conștiința îndobitocită? Primește el să lucreze alături cu dobitocii?

Să ne ierte Prea Sf. Evghenie că întrebăm asemenea vorbe. Nu sint ale noastre. Noi numai cit tragem concluziunile din fapte pe care nu noi le-am făcut.

Deci am dori să știm prin ce minune Cernăianu a trecut dela o extremă la alta? Este aceasta o evoluțiune normală în gândurile omului ori se ascunde altceva dedesupt? La acestea când a răspuns?

7. Ce e cu ajutoarele pe care le primește din diferite părți? Singur mărturisește că primește ajutoare pe acuma dela P. S. Eugenie. Și aceste ajutoare, am demonstrat în numărul trecut, că nu pot fi abonamente, cum omă să înghățeze Cernăianu, fiindcă abonamentele nu s'at „ajutoare ascunse”, ci datorii pe față.

Probă mai este faptul că Cernăianu primește sume din diferite părți și nu se stăie singur de a spune către diferiți cunoștii că toți îi dau parale și că dela niciunul nu țese fără 20—40—60 de franci. Zice că de câte ori se duce la unii, niciodată nu țese cu mîna goală.

El bine, în ce calitate primește acești bani? Ca ce și pentru ce?

Acțiunea lui e de a face scandal în Biserica. E plătit pentruca să întreție scandalul? E salariat de unii ca să nu se lege de ei și să se lege de alții? Și e fapt că se leagă normal de ceice nu plătesc? E fapt că, dacă plătești, nu zice o vorbă, chiar dacă al omor oameni?

Deci ce e cu ajutoarele acestea? Cum își explică Cernăianu că lumea îi dă bani? Pentru care motiv? Ca ajutor? Ca să nu se lege de ei?

Ce curăție are alergătura lui pentru a „curăți” Biserica, dacă el e plătit?

Este ori nu plătit? Și dacă nu e plătit, atunci pentru ce primește parale?

Credem că nu va zice că nu primește, fiindcă noi îi putem spune pe nume persoanele către care s'a exprimat că primește.

Cum se apără de aspectul urt sub care se arată întreaga sa campanie prin mînulre de bani?

8. Să vorbim și de chestiunea lăsimilelor Părintelui Arhimandrit Scriban.

Nu discutăm ce e adevărat și ce nu în această chestiune. Noi vom discuta ca și curat tot ce spune Cernăianu în această chestiune ar fi adevărat.

Va să zică Păr. Arhimandrit Scriban s'ar fi aflat odată scriind la același ziar cu Cernăianu. Păr. Scriban a scris, s'a tipărit, iar foile eșite din mîna sa, care la tipografie se aruncă, Cernăianu le-a luat și le-a păstrat cu îngrijire.

Dece le-a luat și păstrat? Avea de pe atunci gîndul să-l lovească și aduna arme? Atunci ce fel erau legași prin lucrul comun?

Cernăianu se plînge că arhimandritul, după ce l-a împins să facă ce a făcut, l-a părăsit. Dacă se plînge de purtare crudă din partea Prea Cuvioșiei Sale, cum se face că însuși Cernăianu aduna arme din vreme? Cu ce-l nernulțumise arhimandritul, dacă el luca pe dedesubt, chiar din vremea cînd niciun nor nu venise să întunce lucrul comun?

Iată sistemul lui Cernăianu. El cu nimenea nu e sincer. Cu o mână lucrează cu tine, iar cu alta te caută prin buzunare, ca să te țese de nas și să nu te mai poți mișca mai târziu.

E întregul sistem al d-lui Chiriacescu. Chiar în vremurile cele bune, ei au pe dracul în inimă. Oricît de prieten ar fi și oricît

unire ar exista, inima lor niciodată nu e dăruită prietenului. Tot mai păstrează o rezervă cu care să poată izbi în prieten.

Atunci ce fel de prietenii sunt aceștia, dacă ei se pregătesc contra prietenilor? Chiar în timpul celor mai bune legături, ei își iau măsurile lor. Așa i s'a întâmplat Mitropolitului Atanasie. S'a încrezut în prieten, iar prietenul l-a pășcut.

Curioasă concepție despre prietenie! Iți dă ajutor și se înarmează contra ta. El deja din vreme s' pregătește ca un vrăjmaș. E prieten și face fapte de vrăjmaș. Firește, o asemenea prietenie nu mai este prietenie. E o curată fățarnicie, cu eparența prieteniei, în care timp se culeg documente împotriva ta.

Dacă ambii ar fi tot așa de încrezători unul în altul, atunci flecare s'ar feri de a da document. Dar se vede că una din părți a fost mai curată, mai sinceră, s'a încrezut și a căzut. Numai unul din ei a fost cu gândul rău.

Tot așa a făcut Cernăianu. El declară că a colaborat cu arhimandritul, că a fost ajutat și îndemnat de el. Se vede însă că Cernăianu a fost cu dracu în inimă, iar arhimandritul sincer și încrezător. Acesta nu s'a gândit la acte. Inima lui a fost deschisă și cu cine a lucrat, toate le-a avut pe față.

Prin urmare cel cu inima curată, în împrejurarea aceasta, a fost arhimandritul, care s'a încrezut în omenire și n'a luat nicio măsură, iar cel cu gândul rău, ucenicul d-lui Chiricescu și imitatorul lui, a fost Cernăianul. Căci dacă arhimandritul era din același aluat, lua măsuri și nu se lăsa să cadă pe mâna unui infam și perfid, care face pe bunul tovarăș, și apoi te tradează.

Ce morală este aceasta, mă rog? Cine iese terfelit de aci, Arhimandritul Scriban sau Cernăianu?

Și cum de mai pomenește Cernăianu fără încetare de facsimile, când din ele rezultă pentru el cea mai grea osândă, așa cum a rezultat și pentru d. Chiricescu din fapta lui similară. Arhimandritul nu apare altfel din toată afacerea decât drept omul căzut în tâlhari. Da, căzut în tâlhari, iar tâlharii au tupeul de a se lăuda cu tâlhăria lor!

De aci se vede ferocitatea și barbaria lui Cernăianu. El nu vede că tot vorbind de facsimile, își pronunță propria sa osindă de trădător. Din ce spune el, rezultă că în el nu mai poate avea nimeni încredere și toți trebuie să fugă de dânsul ca de un ciumat. Și noi știm prea bine că așa lucrează cu toți și că a adunat acte contra tuturor celor cu care se sfătuiește acum. Singur a mărturisit-o. Dacă unul din ei l-ar părăsi acum cu „îndemnurile și cu ajutoarele“, îndată ar ploua cu actele contra lui. E cunoscut sistemul.

Dar sistemul a fost osîndit odată în persoana d-lui Chiricescu. Cernăianu avea înainte exemplul judecării publicului. Știa ce apru s'a exprimat lumea despre fapta patibulară a lui. Și totuși a făcut-o pe a lui, care e de același calibru. Prin urmare lui nu-i ser-

vesc exemplele și învățătura. E incorrigibil.

Acestea rezultă din propriile spuse ale lui Cernăianu. Noi nu facem altceva decât tragem concluziunea din materialul inspirat de el.

Acum să se apere și să dovedească dacă fapta sa e de om moral și dacă cadrează cu trupeul unui om care declară că vrea să îndrepte Biserica. Să arate dacă a isprăvit cu îndreptarea sa, de mai are vreme să se ocupe de îndreptarea unei întregi instituțiuni. Și dacă într'adevăr a isprăvit cu sine și poate trece la alții, pentru care motive Păr. Georgescu l-a trimis să se spînzure? Ce fapte așa de grozave știe parohul dela biserica Dușumea, dacă recomandă lui Cernăianu așa soluțiune radicală?

9. Cernăianu a obținut darea în judecată a cinci persoane pentru așa zisul plagiat al *Micii Biblii*, între ele și a Părintelui Nazarie. Când însă ai dat pe cineva în judecată, înseamnă că te-ai pus în termen răi cu dînsul, că nu te mai poți înțelege pe calea cea bună, și deci apelezi la altui străin. Dar Cernăianu le practică pe amîndouă odală, e și certat și împăcat. Căci, după cum s'a arătat în *Neamul Românesc*, el pe de o parte a dat în judecată pe Păr. Nazarie, iar pe de alta întreține relațiuni și se sfătuiește cu Sf. Sa, și anume chiar prin sălile tribunalului, dar prin părțile mai retrase, ca să nu-i vadă nimeni. Știu ei că acesta e lucru pe dos și va trezi curiozitatea lumii.

Cu toate acestea, odată ce l-am aflat, ne întrebăm: Ce e această fățarnicie și șarlătănie? Pentru ce se joacă în fața lumii de-a judecata, iar mai pe de lături se înțelege între ei?

Este aceasta o conduită normală? Nu e suspect că pe de o parte fac pe certajii, iar pe de alta stau de conciliabile?

Ce urmărește Cernăianu prin această conduită cu două fețe? Și răspunde oare unei atitudini și unei procedări sincere această umblare pe două cărări? Nu e o înșelare a publicului și o azvîrlire cu praf în ochii privitorului? Așa lucrează cineva care-și ia rolul de îndreptător, care se laudă cu o conduită limpede, cu atitudine hotărîtă și fără echivocuri?

Din contra, e caracteristicele perfidiei care caracterizează întreaga ființă a lui Cernăianu.

S'a apărut vreodată de acestea, că parcă s'au scris la „*Neamul Românesc*“?

10. Arhimandritul Scriban era odată pentru Cernăianu „nădejdea de mai bine a Bisericii noastre“. Cum oare a ajuns același arhimandrit să fie mai tîrziu „bandit“ și „haiduc în haine călugărești“? Nu era tot el cînd era „nădejde de mai bine“?

După ce a început a-l ataca pe arhimandrit, l-a înșirat toate foilele pe care le culese el dela tipografie și pe care le-a publicat, apoi sub numele de facsimile. Aceste foile, care denotau „infamia“ arhimandritului, el le avea la dînsul și în vremurile cele bune, cînd Păr. Scriban era pentru el „nădejdea de mai bine a Bisericii noastre“.

Va să zică foilele cu care culegea arme

contra arhimandritului și pe care era să le publice sub numele de facsimile, nu-l împedecau de a numi pe arhimandrit „nădejde de mai bine“. Cum putea cu aceeași foile mai tîrziu să arate că Arhimandritul Scriban e „infam“?

Din întrebunțarea foilelor nu putea epi decât o singură concluziune: ori că arhimandritul e bun, ori că e rău. Dar Cernăianu scos două concluziuni: odată era bun, odată era rău.

Curios mod de a trata lucrurile! Să scoți pe cineva după același material și hoj și o cinstiți! Cu același zăliăr să produci și îndemnare și sărătura!

Numai lipsa de interes și discernămint al cititorilor noștri poate trece cu vederea asemenea grave contraziceri și care arată mustrarea oricărei regule de morală și lipsa de orice cinste în discuțiune. Cernăianu își bate joc de toată consecvența și nu se simte deloc obligat de a justifica săritura de la o extremă la alta. El azi terfelește Sinodul, mâine tot el îl ia apărarea și se face apărătorul cel mai viu al membrilor săi și creștinul care n'are nimic mai scump decât autoritatea Sfântului Sinod. Cititorii nu se preocupă, și el, în bătaie de joc, sare dela una la alta fără nicio pășare. Românul e îngăduitor și lasă să treacă orice.

Faptul nu e mai puțin o nerușinare încredințată, un act care dovedește că Cernăianu n'are a se preocupa de a pune ordine și consecvență în faptele sale. Ce-l pasă lui că azi e zis una, iar mâine alta? N'au decât să-l puie cititorii în ordine, el va face după cum îi vor dicta împrejurările, — nu cinstea și omenia și dreptatea.

Așa a făcut și cu Arhimandritul Scriban l-a strâns foilele, și cu toate că le avea, declară că acest arhimandrit e nădejdea Bisericii. Mai tîrziu, a dat la lumină foilele acele și a scos din ele că arhimandritul e un om pervers, deși le avea și mai înainte și nu împedecaseră de a vedea în arhimandrit un om de viitor.

Între aceste două extreme, bazate pe același material, să se ostenească cititorii și puie ordine și armonie.

Simțitu-s'a obligat Cernăianu vreodată să explice acestea?

11. Cum s'a întâmplat cu Arhimandritul Scriban, așa s'a întâmplat și cu Episcopul Sofronie. Prea Sf. Sa era odată în grația lui Cernăianu. Pe vremea procesului sinodal se nădăjduia mult în Prea Sf. Sa, și mai tîrziu n'a întîrziat de a-i da certificatul că e om de omenie, pentru faptul că Prea Sf. Sofronie ceruse în Sinod îndulcirea soartei foștilor Episcop Gherasim Safirin dela Roman.

Pe același Episcop Sofronie, Cernăianu l-a declarat acum câteva luni că e „bun de pușcărie“. Prea Sf. Sa însă nu și-a schimbat obiceiurile din vremea procesului sinodal până acum. E același om, cu același mers și același cunoscute apucături. Cu toate acestea Cernăianu a schimbat calificativele. El îi schimbă pe oameni și-i face din buni răi și din răi buni.

răi bani mai iute decât se pot schimba ei săgari.

Explicat-a Cernăianu ce e cu aceste juți transformări ale Episcopului Sofronie?

12. În numărul prim al *Candelei*, i s'a adus aminte lui Cernăianu de lucruri la care n'a răspuns niciodată. N'a răspuns nici după ce le-a văzut în *Candela*. Se scria acolo: «există un C. Cernăianu, în solda papistașilor din București, provocatorul nefericitului scandal sinodal—Atanasie-Safirin. Unii preoți chiar au văzut pe Cernăianu fotografiat în haină de preot catolic și, întrebat de un amic al său în timpul conferințelor generale preoțești din toamna anului 1912, n'a fost în stare să desmintă această versiune, nici măcar cu o minciună».

La aceasta când a răspuns?

Iată douăsprezece puncte pe care le scriem, apoi, din memorie și care credem că s'ar mai lămurii, dacă ar sta cineva să studieze materialul și să observe toate ticăloșiile lui Cernăianu.

Să spulbere acum, dacă-i dă mâna, toate acuzațiunile care se ridică contra lui din acestea și care-l denunță ca pe o ființă plină de mârșăvie și de scârboșenie, adevărat borțăș de cea mai ticăloasă teapă.

P. C.

Primirea care i se face lui Păunescu Inextricabilu

Am pomenit în numărul pe lunie al *Candelei* de primirea care i s'a făcut lui Păunescu-Inextricabilu în Focșani cu plimbări și ospete. Totuși să nu credeți că pretutindenea i se fac lui astfel de primiri. Trebuie să treacă prin multe nădușeli în opera lui de ciupeală pe la diferite persoane. Căci nu toți îl primesc ca ospitalierii dela Focșani, ci unii îl iau cu multe huiduieli și trebuie să-și ia săracul de-a spina ghetlele cele galbene și să fugă.

În numărul trecut, am amintit ceva de primirea ce i s'a făcut la d. Mangăru. N'am spus anume cum a fost primit, fiindcă așteptăm să ne spuie Păunescu singur în numărul viitor al *României creștine*. Afară însă de d. Mangăru, i-au mai făcut primire frumoasă și alte persoane, de care vorbim în celece urmează.

La Brăila s'a dus Păunescu la Părintele Anghel Constantinescu dela biserica Cuvioasa Paraschiva, în casele sale din str. Calărași. A fost primit înăuntru și s'a început o discuțiune asupra rolului *României creștine*. Părintele Constantinescu l-a muștrat cu asprime pentru isprăvile nedemne cu care el și Cernăianu murdăresc Biserica. Păunescu, cu aerul de a se crede profet, a început să declame asupra rolului său mareț din Biserica. Când «profetu» era mai aprins, Părintele

Constantinescu s'a sculat în picioare, l-a luat de spinare, l-a împins spre ușă, și când a ajuns în dreptul ușei, i-a făcut vânt c'un genunchiu, de a ajuns bietul Păunescu drept în gardul, care e la vreo doi pași de ușă.

Mai târziu, iar a dat Păunescu prin Brăila. În capul lui se vede însă că nu era lămurit că Păr. Costantinescu e la biserica Cuvioasa Paraschiva, fiindcă rândul trecut îl căutase acasă, unde căpatase cunoscuta proptire în gard. Credea că la biserica Cuvioasa Paraschiva va găsi alți preoți, mai dispuși ca Păr. Anghel Constantinescu la «plimbări» și la «ospitalități». Când colo, «e văzu dela oarecare distanță? Drept pe Păr. Constantinescu, care se uita întrebător spre el? Parcă i-ar fi zis: Nu-ți ajunge? Mai vrei un genunchi?»

Păunescu, înțelegând din privire ce e în gândul Părintelui dela Cuvioasa Paraschiva, zise: «Și ce? n'am voie să mă închin?»

«Afară, mișelule, tu nu vîi să te închini!» — fu răspunsul Părintelui Constantinescu.

Și bietul Păunescu, temându-se de cei se întâmplase mai nainte, puse coada între picioare și o șterse.

Anul aceasta, în Aprilie, iar s'a dus pe la Brăila și a nemerit la Păr. Gr. Balaban dela biserica Sf. Constantin. Sf. Sa n'a întrebuințat mijloacele aspre ale Părintelui Constantinescu, a fost însă foarte aspru în ocarile pe care i le-a tras, arătându-i cât rău face în Biserica prin scandalul pe care-l introduce și prin exemplul rău pe care-l dă, l-a spus că fapta lui și a lui Cernăianu la *România creștină* e de oameni bolnavi și maniaci, de isterici stăpâniți de idei fixe, și i-a scos înainte o carte de Dr. Grünfeld din care i-a citit un garagraf care se potrivește de minune cu atitudinea lui Păunescu-Cernăianu. Partea respectiva din acea carte o vom reproduce în alt număr.

Deci la Părintele Balaban, Păunescu a stat în atitudinea școlărilor greșiți, pe care-l muștră învățătorul său. I s'a muiat nasul îndată și n'a mai avut curaj, fiindcă a văzut că are a face cu un om care-i dă mult înainte cu priceperea.

A luat abonamentul și a pierat, dar nu cu inimă bună.

Intr'o ocaziune mai veche, Păunescu a fost huiduit în Pitești și a trebuit să părăsească iute locul unde se afla.

Colegul său Cernăianu s'a dus cândva la Părintele Păun dela biserica Barnovschi din Iași. A pațit însă ce i s'a întâmpat și lui Păunescu la Păr. Balaban din Brăila. A luat abonamentul, dar a fost greu muștrat pentru răul pe care-l introduce în Biserica.

Tot Cernăianu a fost fără mila executat, într'un limbajiu de o revoltă tunătoare, de către Diaconul N. Popescu-Faurei, chiar în localul Tipografiei cărților bisericești, în primăvara acestui an. Și a fost blând ca mielul Cernăianu, neîndrăznind decât să îngăimeze câteva vorbe. Incasează el multe de acestea, dar le rabdă cu rezistența sa ceafă.

Cum se vede, isprăvile lui Păunescu-Cernăianu nu se prea încarcă de succese. Preoții serioși îi tratează cu dispreț și ocări. Succesul lor e la preoții cu păcate și intriganți. De frică să nu fie dați de gol cu păcatele lor, plătesc cu toată graba și se arată cu toată «ospitalitatea» către banda dela *România creștină*.

Cernăianu are sistemul de a culege informațiunile, a însemna totul cu scrupulozitate și a se duce drept la cel pe spinarea cărora a aflat că apasă multe păcate, fiindcă știe că acolo nu poate găsi de cât bună primire.

El păstrează cu îngrijire multe știri pentru a le folosi în astfel de scopuri. Așa știm că posedă niște scrisori compromițătoare la adresa Arhimandritului Stupcanu dela Iași. La câte nu pot folosi acele scrisori!

Iată meșteșug de trai!

Adresă respectuoasă

către

Prea Sf. Sa Episc. Teodosie al Romanului

Prea Sfinșite Stăpâne,

Am avut onoarea să mă adresez către Prea Sfinșia Voastră și în numărul trecut al revistei noastre. Am avut încă și mai mareu cinstle de a fi fost primit și ascultat chiar la reședința Prea Sf. Voastre. O fac și de data aceasta cu încredinșura că în Prea Sfinșia Voastră găsesc un bărbat al Bisericii de o deosebită energie și care poate face Bisericii mult bine, într'o operă în care locmai de energie e trebuință.

E nevoie de stărpit în Biserica lucrarea neltebnică a României creștine, susținută de banda Păunescu-Cernăianu și de alți celuși care stau mai la fund. În această operă, energia Prea Sfinșiei Voastre poate mult și nu mă îndoișe că priviți cu adâncă scârbă toate faptele săvârșite în Biserica de acești neltebnici.

Deci trebuiește lucrat, fiindcă nu ajunge numai să-i desprețuiești. Trebuiește lucrat, fiindcă ei răspândesc în Biserica o atmosferă de miazme otrăvitoare, scârbind elementele bune, dar întreținând răul la cei răi. Căci iată cum stau lucrurile:

Afară de alte ajutoare mai ascunse, gazeta lor e ajutată și de mulți dintre preoți. Ați văzut cum a fost primit Păunescu la Iocșani, în însăși eparhia Prea Sfinției Voastre. Unii dintre preoți au și ei păcatele lor, și când apare Păunescu sau Cernăianu, dau de frică, spre a nu se vedea în jurnal. Păr. Anghel Constantinescudin Brăila a fost îndală înjurat la gazetă, din cauza fetei jucale lui Păunescu, care se găsește descrisă în art. precedent. Și dacă i s'a întâmplat aceasta Părintelui Constantinescu, care e un preot corect și frunlaș între alții, ce i se poate întâmpla altuia mai nevoiaș! Prin urmare preoți dau de frică. România creștină lucrează prin terorism.

În astfel de împrejurări, văzând acțiunea publică ce se îndeplinește în Biserică, în chip alil de mișelesc, socolesc că intră în rolul unui episcop să impiedice necinslea și nerușinarea de a intra în eparhia sa. Oare e lucru normal cu preotul să se asigure de continuarea păcatelor lui prin faptul că s'a pus bine cu România creștină? Cred că rolul îndreptării e al episcopului. Iată însă că rolul său e turburat și zădărnici de intrarea în lucru a unui factor de dezordine. Acest factor asigură continuarea păcatelor, în loc de a le stărpi. Curat ca la indulgențele catolice: plătești, și faci ce vrei. Vorba lor că îndreaptă în Biserică, e o minciună. Ei se leagă de câteva persoane, pentru a întreținea această aparență, în realitate prin ei se asigură cea mai bună continuare a păcatelor bisericesti.

Alunci cum rămâne episcopul? El se vede înainte cu o ființă nouă, care influențează în eparhia sa și influențează în rău. Nu e de datoria unui episcop să intervie, să sfătuiască, să îndrepte, să dea directive, să arale stricătura care se săvârșește? Dacă unii preoți sunt alil de nătângi și de fricoși, de întrefin, măcar în parte, cu banul lor o foaie alil de nelăb-nică, cum e România creștină, nu trebuie dat un ajutor acestor cugete nepricepute și slabe pentru a nu mai hrăni ei singuri șarpele Bisericii?!

Credem că e păcut, Prea Sfinte, ca sub ochii noștri să se petreacă alila mișelie, și noi să stăm. Iar cei ce trebuie să intervie mai mult cred că sint și cei ce pot mai mult. Autoritatea episcopală e un mijloc puternic prin care se poate lucra.

Nu e nevoie de circulari din cancelarie, ci de sfătuire în patru ochi. La întâlniri, în vizite pastorale, în sfătuirii cu protopopii, trebuie discutate aceste lucruri. Preoții trebuie sfătuiți să nu mai încălzească șarpele

la sin. Trebuie făcut apel la iubirea lor de Biserică, să nu întrefie tocmai ei cu banul lor o campanie detestabilă. Trebuie culese informaliuni, ca să se știe cine sint acei care primesc România creștină. Apoi trebuie chemați și sfătuiți. Să li se spuie că, deși fiecare e slobod să citească ce vrea, dar în Biserică lucrează și alte vederi. Când au apărut scrierile apocrife, care expuneau din închipuire și în sens eretic faptele Domnului și ale apostolilor, în primele veacuri ale creștinismului, Biserică a oprit citirea lor și le-a distrus pe cât a putut. Din cauza aceasta, se și găsește atât de greu, iar unele nu se găsește de toc; opera de distrugere a fost definitivă. Învățatul nu le mai au acum la îndemână, măcar pentru studiile lor.

Și ceiace Biserică a făcut odată din necesitățile credinței, nu e permis a face azi din necesitățile moralei? Deci trebuie lucrat și intervenit. Nu se poate privi cu nepăsare cum otrava se răspândește în Biserică și circulă printre preoți. Trebuie privit ca o datorie de a nu lăsa niciun număr să pătrundă în eparhie. Și știți sigur că, dacă în toate eparhiile s'ar lucra așa, s'ar distruge curind scandaloasa foaie, și preoții ar scăpa de o pacoste apăsătoare.

În art. precedent, am expus câteva exemple de preoți care au luat foarte aspru pe agenții României creștine. Aceștia trebuie dați ca pilde celor mai fricoși și mai nevolnici. Ar vedea și ei că nu toți preoții se supun exploatorilor dela acel ziar, ci-i iau la goană.

Lucrând în felul acesta, România creștină ar ajunge în scurtă vreme numai o amintire. Trebuiește alungată sistematic din toate eparhiile.

Prea Sfințite Stăpîne, poate să nu Vă placă că mă tot adresez Prea Sfinției Voastre. Vă rog să n'o luați în nume de rău și să-mi doși vole să mă adresez și altădată. Mă adresez și eu la cine știu că poate face și are energia îndreptării. Cred că Prea Sfinția Voastră pușcă începe lucrarea de stăpînire a României creștine, care lucrare, apoi, dela acest început, sa treacă și în alte eparhii.

Cu cea mai smerită supunere, Vă sărută mîna și Vă roagă de iertare

Pr. Cernea.

„Săbiile de foc ale Arhimandritului Scriban”

Simțindu-se scuturat rău de campania care lovește bine, a Candelei, Cernăianu zice că lupta o duce Arhimandritul Scriban, care scrie de parcă ar trage cu săbii de foc.

Gura păcătosului adevăr grăiește. Nouă ne pare bine de această exclamațiune a lui Cernăianu din două motive:

1. Va să zică recunoaște că cele apărute în Candela îl ard ca niște

săbii de foc. Tăie bine și ustură cumplit. Ei, e bine că e așa. Știam că i-a mers ușor până acum, numai fiindcă nu i-a stat nimenea în cale, pentru a-l scutura de chică. Abia am început noi, și ne simte.

2. Văzând Cernăianu vigoarea atacurilor noastre, instinctiv s'a gândit că seamănă cu vigoarea cunoscută din scrisul Părintelui Scriban. Deci știe el că unde e Arhimandritul Scriban e acțiune temeinică și viguroasă.

Iată-l cu aceasta aducând el însuși un omagiu aptitudinilor și priceperii arhimandritului. Unde e lucru frumos și bine legat, unde e o argumentare irezistibilă, fără să vrea se gândește că acolo e mîna arhimandritului. Prin urmare are bună idee de arhimandrit, că poate ceva. Prin aceasta mărturisește singur că atacurile lui se îndreptează contra unui om capabil și pe care-l și recunoaște ca atare.

Iată-l încă odată, din chiar vorbele lui, un infam care se acață de oamenii care merită stimă și respect.

De ce nu s'a gândit că ar fi scris la noi Popa Pisică? De ce tocmai Arhimandritul Scriban? Din cauză că logica strânsă a discuțiunii, distincțiunea stilului și limpezimea expunerii sint notele prin care se distinge mîna arhimandritului. Unde le vede pe acestea, tot acolo Cernăianu îl vede și pe arhimandrit.

Deci cu aceasta recunoaște nu numai că arhimandritul e un om cu calități, ci și că în revista noastră se scrie bine. Și dacă rindurile noastre le numește «săbiile de foc ale Arhimandritului Scriban», se vede că săgețile noastre ard bine, cași niște săbii de foc!

Și aceasta e o mărturisire de care luăm act cu plăcere.

Și ne bucurăm încă și de expresiunea „săbii de foc”. Căci astfel de săbii purtau heruvimii. Deci noi îndeplinim un oficiu ca al ingerilor cu revista noastră, lovind în lichele de teapa lui Cernăianu și a văcuței lui, încălțate cu ghetete galbene.

Cât privește însă origina scrisului dela noi, e o măgulire de a afla chiar din gura lui Cernăianu că am ajuns de putem scrie așa de bine, încă suntem confundați cu Arhimandritul Scriban. Aceasta înseamnă să Prea Cuvioșia Sa a avut o influență mai adâncă asupra noastră, care-l privea cu drag, decât ticăloșii săi vrăjmași. Ei, ca ceice au eșit dela diavolul, nu au putut avea influență decât în rău.

Deci noi e posibil să fi imprumutat ceva din darurile arhimandritului și ne bucurăm de aceasta. Dar să nu

terească dumnezeu să împrumutăm
ceva dela scârboșii de îndrăciți ai
României creștine.

P. C.

Popa Iapă!

*Eu sunt Sofronie Vulpoiul
Din Râmnic-Noul-Severin,
Eu, dintr'odată sorb buloiul
De vin, ruchiș și de pelin!*

*Cucernicia mea adâncă
E cunoscută de demult,
Căci mi-a plăcut și-mi place încă
Geambaș de iepe să fîn, mull!*

*Aveam evlavie ciudată
Numai la iepe să poftesc,
Căci le luam la mine'ndată,
Așa, să le... blagoslovesc!*

*Dar oamenii de proastă leaptă,
Al meu har nu l-au priceput....
De-aluneci, mă chiamă Popa-Iapă
Și-ucum, așa sunt cunoscul.*

*Pușin îmi pasă! Căci e anul
De când eu am ajuns la scop!....
Căci, m'a făcut Căpităneanul
Din Popa-Iapă, — episcop!*

*Cu vin în burtă, plin în gușă,
Păzesc Sinod și Seminar,
Și pe Scriban îl fiu la ușă,
Blagoslovindu-l din... pahar!*

*Și în această ipostază,
Cu duh la cap, chip de satir,
Ca nou arhanghel slau de pază,
Ținând în mână... un clondir!*

*Eu sunt prea sfânt, și-așa-i nevoie
Să fie popii pe pământ,
Din Biblie, eu, doar pe Noe
Il preamădresc, căci a fost sfânt.*

*Intrey norodul cred că știe
Ce faptă mare-a săvârșit.
El, cel dintâi, vița de vie,
Pe globul nostru a sădit.*

*Și eu, un păcătos nemernic,
Pe tata Noe îl ador,
Și n.... via Domnului, cucernic
Și curios, eu vreau să mor!*

din „Gazeta Poporului”

Stecedun.

O PROPUNERE

Există un măgar disponibil, amenințat să rămână fără stăpân. Măgarul lui Mille dela Adevărul, pe care l-a dăruit Universului. Dar măgarul nu vrea să se ducă la Universul, iar stăpânul său nu vrea să-l mai primească. Zice că are el destul și fără acel dăruit al Universului.

Ce e de făcut?

Noi am avea de făcut o propunere. Tot a rămas banda dela România creștină fără bilet de liber-parcurs pe C. F. R., să i se dăruiască ei măgarul rămas pe drumuri. Va putea purta în spinare pe blondul inextricabil care e mai plăbuș și n'o poate duce la drum. Tot își anunță el planul de a se duce pe la Focșani, o să se poată duce cu măgarul.

Pe Cernăianu socotim că bietul animal nu l-ar putea duce în spinare. Ceafa de măcelar și ochii de hoț atârnă prea greu. Dar tot l-ar putea aduce un serviciu: Când se duce în inspecție prin județe, după cules știri și „ajutoare”, măgarul lui Mille ar putea anunța cu trompeta lui că vine Cernăianu.

Credem că dobitocul ar putea fi bine plasat în felul acesta.

I.

FELURITE

Arhiepiscopul Vartolomei despre Biblia sinodală. — Într'un cerc de studenți, la un curs de seminar universitar, P.S.S. Arhiepiscopul Vartolomei s'a exprimat că noua Biblie a Sinodului e plină de erezii, și a citat din Psalmul I: «Pentru aceasta nu vor învia necredincioșii la judecată», în care se neagă dogma învierii morților.

Dacă Prea Sf. Sa găsește că în Biblia Sinodului sînt greșeli, de ce a tăcut din gură în Sinod? Locul de vorbit era în Sinod, nu la studenți. Tace unde nu trebuie și vorbește numai pe furiș?

Și dacă Biblia e acum greșită, nu e și Prea Sf. vinovat că a tăcut? Prin tăcere s'a declarat solidar, și acum n'are cuvânt de a se plînge.

O atitudine în față, alta pe din dos!

Sfinții lui Moșoaia. — Înainte vreme, pe când coaliția era în toi, Moșoaia vorbea despre amicului Vartolomei, transportat de cea mai beată admirațiune:

— Mă, e un sfânt, mă! Eu îl știu de mult, și niciodată n'am văzut la el o faptă de zmințea.

Mai pe urmă a intrat dihonă între Moșoaia și Sfântul său. A încetat de a și recomanda sfinții și s'a apucat de vorbit de rău în contra călugărilor.

Se vede că-l supărase Sfântul cu ceva...

Dar de ce s'a legat de călugări, odată

ce s'a stricat cu Sfântul? Să se fi legat de sfinți, că doar cu ei avusese supărarea.

A intervenit Cernaianu și iar a restabilit pe sfinți în vechea splendoare.

Inspecțiile Arhiepiscopului Vartolomei. — Prea Sfințitul Vartolomei și-a ținut cuvântul: s'a dus de-a inspectat seminariile, și anume trei din ele: «Centralul», «Nifonul» și «Veniaminul».

După inspecție, a făcut raport la Cassa Bisericii să i se plătească osteneala.

Frecvență și cadere la examen. — Parintele Nazarie a spus studenților că va trânti la examen pe celce n'au avut frecvență regulată.

Fiecare lucru trebuie să-și aibă urmarea lui firească. Dacă n'am fost regulat la cursuri, n'ai să-mi iscălești caetul de cursuri. Odată ce mi l-ai iscălit, ai recunoscut frecvența mea și n'o mai poți întoarce acum, spunând că ai să mă trântești la examen. Aceasta ar fi o procedură suclă și suntem curioși s'o vedem.

Studenții nu și-au văzut încă rezultatele la examen, și de acela nu știm dacă Par. Nazarie și-a ținut cuvântul, au ba.

Vrednicul Primat. — Distinsul nostru colaborator, d. profesor Paul Panaitescu, a numit pe Mitropolitul Primat „Vrednicul Primat,” și par'că a fost inspirat. E drept că activitatea Mitropolitului Primat Konon a întrecut așteptările. Toată lumea știe că în ultimul timp I.P.S. Sa a fost cam bolnav, și era de așteptat ca înaltul Prelat să urmeze în ora aceasta o cură ori să se recreeze într'o stațiune climaterică.

Dar nu; I.P.S. Sa nu vrea să-și cruțe vârsta și sănătatea. Încercându-se mai mult în Doctorul ceresc decât în cei pământești, nu găsește vreme de repaos și de liniște. I.P.S. Sa muncește mereu. Aproape în fiecare zi, înaltul Prelat, vizitează câte o Biserică, interesându-se personal de toate lipsurile și nevoile Bisericilor Eparhiei I.P.S. Sale, și în aceste vizite înaltul Prelat e foartescrupulos. Cum I. P. S. Sa nu-și anunță vizita, personalul Bisericilor, mai ales al celor din Capitală, e totdeauna îngrijat și la post și bine; ba încă ce bine!

Am informațiuni absolute pozitive, că sunt zile, când Mitropolitul Primat este atâta de ocupat, în cât nu are timp nici să stea la masă.

În sfârșit, cine ar sta să examineze mai de aproape activitatea actualului Mitropolit Primat, ar rămâne uimit de râvna și voința de-a munci a I.P.S. Sale. Înaltul Prelat poate fi dat ca pildă de hărnicie, oricărui membru al Clerului. Desigur, Eparhia Ungro-Vlahiei e prea mare și nevoile ei sunt prea multiple pentru ca să-și poată da seamă oricine de munca unui Mitropolit Primat.

Câtă dreptate au Preoții Eparhiei Hușilor, când vorbesc atât de bine de fostul lor Episcop, actualul Primat!

O călugăriță sinucisă în eparhia Episcopului Sofronie.— Maica Șteflea, superioara schitului Sărdciinești din eparhia Olteniei, ducându-se la episcop în Râmnicul-Vâlci, a fost insultată atât de rău de Prea Sf. Sa, încât s'a turburat peste măsură și s'a dus de s'a spânzurat.

Pentru un om care trăiește numai cu injurături, ca Prea Sf. Sa, vorbele grele nu s mare lucru. Pe o fire simțitoare însă, ca Maica Șteflea, aceste bătărnii au exasperat-o în gradul cel mai înalt.

Această maică e mătușa d-lui Onisifor Ghibu, cunoscutul inspector al școalelor românești din Ardeal.

Scandaluri călugărești și mânăstirești.— Cu părere de rău semnalăm că, de câțeva vreme se, tot publică amănunte urâte despre scandaluri pe care unii monahi, uitându-și legământul lor, le săvârșesc prin mândsiri și aiurea.

Un asemenea caz citim în Dreptatea dela 6 August a. c. despre ieromonahul Nifon Georgescu, «care, zice Dreptatea, odă făcea parte din personalul mândsirii Cocos din jud. Tulcea, iar acum, nu știu cum și nu știu prin ce împrejurare, a ajuns preot în satul Ortachioi, al aceluiaș județ».

Și acum iată ce citim despre isprăvile lui :

«...un integru adept al lui Bachus, pe lângă acest dar probabil pentru a-l încorona, a găsit nimerit, fapt nepermis de dogmele bisericești creștine pentru un călugăr, să-și ia o liiloare, cu care, după cum ni se spune, are și un moștenitor și pe care, pentru a mai masca lucrurile, l-a îndepărtat, dându-l să-l crească, o jemie în alt sat.

«Acest călugăr preot găsește nimerit ca în tovărășia orșicui să se lăraie prin toate cărciumile din sat, unde, în discuțiile aprinse de alcool, lansează expresiuni puțin de tot urbane.

«Contrar misiunii pentru care a fost chemat purlarea acestui specimen de preot-clundeslin lasă mult de tot de dorit».

Ce tot are lumen cu inextricabilul Păunescu? — De sigur că cititorii își aduc aminte de pretențiunea îngimfată a secăturii Păunescu-ghete galbene ca, dacă el a întrebuit expresiunea de „logică inextricabilă“, cu aceasta a exprimat un grad mai puternic al logicii lui, fiindcă logica inextricabilă e o logică simțitoare cu argumentația ei, de nu-ți mai dă pas să zici altfel de cum zice ea.

În mina noastră însă zi cu zi se ingrămă-

desc exemplele care-l dau de mișionă și care arată că e veritabilă secătură, fiindcă, dacă a putut crede el că logica inextricabilă e o logică constringătoare, unnează că e simplu, săracul; că e cioară care se împodobește eu pene de vultur și se răjoiește în fața preoților și mai simpli.

Iată un exemplu proaspăt, care vine să se acate de el :

În „Universul“ dela 1 August a. c., se află, pe pagina a cincea, un articol cu titlul „Bulgaria și tratatul dela București“. În rândul 30, găsim expresiunea „situațiune inextricabilă“ în pasagiul următor: „pacea din București nu putea fi dect un expedient destinat a pune vremelnice capăt unei situațiuni inextricabile“.

Ce era acea „situațiune inextricabile?“ Era o situațiune bună? Era o situațiune superioară, față de o situațiune obișnuită? Era superioară prin faptul că era inextricabile?

Era o situațiune incurcată într'un grad extrem. De aceea și spun Bulgarii că pacea dela București a mers pentru situațiunea înclăcită de atunci, dar nu merge în permanență. Dacă situațiunea de atunci, din 1913, era inextricabile, înseamnă că nu era bună pentru Bulgarii. De asta se pling ei că i s'a dat soluțiunea tratatului dela București, căci art. citat din „Universul“ e tradus din *Echo de Bulgarie*. Situațiunea inextricabile de atunci era o situațiune rea, o situațiune inferioară, față de situațiunile obișnuite, căci altel n'ar zice el că era firesc pe atunci tratatul dela București, care doar se știe că nu le place. Tratatul a pus capăt unei situațiuni rele — așa spun Bulgarii.

Prin urmare până și Bulgarii știu mai bine ca Păunescu ce înseamnă cuvintul „inextricabile“, iar el, săracul, nu s'a putut ridica mai pre sus de ghetete galbene nici după ce s'a făcut avocat!

Acum au ajuns și Bulgarii să se lege de el.

Păunescu ci-că se pricepe la critice.— Răspopitul Păunescu, ducându-se la Brăila la Păr. Gr. Balaban după „ospitalități și ajutoare“, cum am arătat într'un articol în corpul revistei, s'au luat la vorbă despre una alta. În timpul acesta, mai veni și Păr. Gh. Enăceanu dela biserica Sf. Constantin de ascultă la vorba lor.

Păunescu, de mult ce se pricepe în chestiunile bisericești, a ajuns iute la singura temă care-l preocupă, la Păr. Scriban. Așa de mult ce știe chestiunile dela ordinea zlei din Biserică și țară, că din aceasta unică nu poate eși.

Fiindcă ceilalți doi nu-l șliau pe arhimandrit, a început să le înșire că e un preot înalt, fainic, cu barba neagră. Cu gând însă de a începe atacurile și a-l face urit înaintea celor doi preoți care-l ascultau, zise mai departe că e „călugăr incarnat“.

O săracă secătură! El credea că atacă pe arhimandrit prin aceea, și nu-și dădea seama că de fapt îl lauda. Căci dacă, fiind călugăr, e un călugăr incarnat, înseamnă că e un om convins, trup și suflet în chemarea lui. Incarnat trebuie să fie omul în orice chemare pe lume. Incarnat trebuie să fie militarul, incarnat judecătorul, incarnat profesorul, fiecare trebuie să fie pasionat de ocupațiunea lui.

Iată cu ce arme găsește ci să-l atace pe arhimandrit.

Cum Dumnezeu o fi luat licența în drept, ca să se facă avocat, un asemenea individ ignorant și slab la minte!!!

Bălașul Vartolomei. — Parintele Simion Popescu, secretarul dela teologie, s'a dus la Vădica Vartolomei să-i ceară un sfat. Ii căzuse soția bolnavă și fiindcă și Prea Sf. Sa fusese bolnav de o maladie similară și s'a vindecat prin hidroterapie la baia la Cernălanu, credea Par. Simion că putea auzi un sfat bun dela un om care trecuse prin calvarul boalei.

A luat Par. Secretar drumul spre Șoșeaua Kiselef, a trecut de ea, a mers, a mers de i s'a urât, erau sărupă căinii, l-a umplut praful și, sfârșit, a ajuns la Vădica Vartolomei la o casă în sânul naturii, expusă de toate părțile în bataia alerului de câmp.

Cu amabilitatea sa cunoscută, Prea Sfințitul i s'a pus la dispoziție și l-a înșirat toată istoria boalei sale și cum s'a vindecat. A dat, deci, sfatul Parintelui Simion să întrebuinteze același tratament și pentru soția sa, care merge la sigur cu vindecarea.

Iată, zilele acestea plec și eu spre stațiunile climaterice ale Olteniei, unde se află Iorgulescu, conducatorul bailor la care m'am vindecat. I-am dat parole ca să se instaleze acolo și vreme să vad cum îi merge!

Va să zică Prea Sfinția Sa întrebuintează parole în exploatațiuni balneare! E bun meșteșug și acesta și mai comod de cât să-ți rupi capul de greaca de la teologie.

Din Cadrilater. — Un călugăr, diaconul catedralii din Bazargic, lapad camilafca și finge cu o tânără bulgară iar ierodiaconul Calinic Gradea, Subprotoiereul (?!) Județului Durostor, aduce amanta—o fostă călugăriță închiar cancelaria Protoieriei și atunci când Protoierul Siloneanu, vrea să aerisească cancelaria, după stăruințele Arhimandritului de scaun Roman Sorescu, P. S. Episcop Nifon găsește tot pe Protopop vinovat.

Nu crede P. S. Sa, că lasându-se prea mult influențat de sfetnicul Sorescu, lucrează nu numai împotriva prestigiului P. S. Sale, ci chiar și împotriva Bisericii?

Cu asemenea oameni și cu astfel de moravuri, vrem să întemeliem Biserica națională în noile teritorii?

TIPOGRAFIA Nicolae Stroilă
Calea Victoriei No. 113

Execută orice lucrări ca: Carti, Reviste, Jurnale, Facturi și orice lucrări atingătoare de această branșă, cu prețuri foarte convenabile.

CANDELA

SUPLIMENT pe Septembrie 1915

Iese odată pe lună în comuna Valea-Lungă, Jud. Dâmbovița

ABONAMENTUL 4 LEI PE AN

Uniformizarea ierurgiilor bisericești

Se știe că poporul nostru dela sate, ca și cel din mahalalele orașelor, e superstițios. N'aș greși, cred, de aș afirma că superstiția se întinde și mai sus. Nu de aceasta vreau să mă ocup însă aici. Superstiția are și ea cultul ei și unii preoți al Bisericii noastre se fac preoții superstiției, și aceasta trebuie să ne preocupe, în special.

— Popa cutare face acatiste, popa al nostru nu face, zic unii creștini.

— Cât de bine m'am priceput dela popa cutare, zice alta creștină, că mi-a dat mir mare, mi-a dat târnoseli și și până la anul mi s'a ales, căci vecinului i s'a curățit curtea și casa!...

— Ce vrednic mai e și popa cutare, zice cutare tânără, căci, cum mi-a slujit rufaria, cum m'am îndrăgostit de Raducu meu.

Da! Nu toți preoții savârșesc la fel ierurgiile bisericești și nu toți le savârșesc, aidoma, după tipicul stabilit.

Dealtcum și ierurgiile acestea, nu sunt alcătuite toate, așa ca să satisfacă dorințele și cerințele credincioșilor.

Așa, bună oară, sfințirea apei. Serviciul e bine alcătuit pentru sfințirea apei, în ocazii solemne. Creștinul însă, făcând o steștanie, vrea să roage pe Dumnezeu pentru diferitele nevoi ale casei și vieții lui, și aceste rugăciuni lipsesc în tipicul acestei ierurgii, și preoții citesc fiecare ce vroește: unul moliftele fermecelor, altul ale Sfântului Vasile, altul ale Sf. Trifon, și nu operează doi preoți la fel. Unul sfințește apa, ținând vasul cu apă pe masă, altul îl pune pe capul pacientului; unul stropește pereții casei și pe creștini în frunte, alții li spală diferite madulare cu apă sfințită și îngroapă carbuni și tămăle la colțurile caselor.

Slujba acatistului, e un serviciu exclusiv de laudă la adresa Maicii Domnului. Poporul ocotește acatistul to-

tuș ca slujba care răzbună pe individ contra individului.

Maica Domnului se bucură de un cult deosebit. Ea iubește pe oameni și mai cu osebire pe femei și le ascultă în toate pasurile lor. Ea le satisface toate capriciile, cu slujba acatistului.

De unde și până unde, când serviciul acesta, după tipic, reprezintă cu totul altceva?

De sigur că din abuzurile preoților la oficierea acestui serviciu. Unii preoți inventează blesteme și rugăciuni; alții se roagă cu ochii plânși; alții împart credincioșilor din Biserica vată muțată în untdelemn și micuri de lumânări, cu cari pacienții au să afume casele vrăjinașilor lor, ori să le unga apa din puțurile respective. Alții aprind lumânările cu lumina în jos, zicând:

«Cum se topește ceara de fața focului, așa să se topească carnea pe vrășmașii robului tău Ion și anume: Gheorghe, Tudora, Marin, etc.» Și cu cât preotul este mai inventiv și mai bizar, cu atât este mai reputat și mai căutat. Sunt preoți cu reputație stabilită, care fac afaceri splendide din specularea ierurgiilor acestora mici bisericești. Sunt preoți cari sunt curat scandalosi în direcția aceasta: fac chiar băi în Biserica — Protopopul de Prahova cunoaște, cred, un așa caz în județul său — ori primesc pasari și dobitoace în sfântul altar, pe care le slujesc pentru a le face să se înmulțească.

Am fost martorul unui scandal, care s'a desfășurat înaintea unei Judecătorii rurale, provocat de o femeie, care încunjurase casa unei vecine cu un ciob, în care aprinsese niște vată îmbibată în untdelemn, luată, dacă nu mă înșel, chiar de la catedrala mitropoliei din orașul x, unde făcuse câteva acatiste.

Ei bine, scandalul acesta trebuie să înceteze. Pentru demnitatea religiei lui Hristos, pentru înălțimea vremii în care trăim, scandalul acesta trebuie să înceteze numai decât.

Și înainte de luarea oricărei sancțiuni, Sfântul Sinod ori Consistoriul

superior ar trebui să se ocupe cu revizuirea Evhologhionului (molitfelnicului), căutând să aranjeze și să ordoneze diversele servicii bisericești, după nevoile vremii și ale vieții noastre sociale, eliminând ce e de prisos, adăugând ce lipsește și stabilind un tipic pentru oficierea lor uniformă.

Sfântul Sinod are datoria să se ocupe în grabă de lacuna și nevoia aceasta, și am credința că nu vom fi siliți să mai revenim.

Silena

CERNAIANU

ajuns la grea încercare

I s'a infundat lui Cernăianu, și pace. Toate îi merg pe dos. De unac până aci era de ajuns să se fi găsit în fața unui preot sau persoane bisericești, spre a fi ascultat fără murmur, azi din toate părțile este huițuit și admonestat. Acesta e, de sigur, un merit necontestat al Candelei. De unde până aci nici oamenii cei mai de seamă ai Bisericii nu se împotriveau turburătorilor, atitudinea energică și hotărâtă a Candelei a îndărit în luptă pe toți, și buni și răi.

În fața mea, un preot, care a avut dregătorie bisericească, plin de toate păcatele, din creștel până în călcăiu, până mai deunăzi birnic al lui Cernăianu, s'a ridicat împotriva acestuia mai aprig și decât Candela.

Nu pot lăsa nerelevante două hapuri, strășnic de amare, pe care Cernăianu le-a înghițit în ultiimul timp. Prea le-a înghițit cu noduri, ca să-l lăsăm nemângăiat.

Eram într'o împrejurare cu Părintele G. D. Serban, fost Revizor ecleziastic, din București, și I. Bartiba, profesor, teolog, avocat și azi ajutor de primar, al urbei Craiova. Cernăianu se alătură de grupul nostru și încearcă a se plânge de atitudinea Candelei.

Încă înainte de a o apăra eu, d. Barliba și Părintele Serban au luat o atitudine așa de hotărâtă și de energetică, încât mi s'a dat pentru prima dată ocaziunea, să văd pe obraznicu Cernăianu transformat în mielul Cernăianu. Logica strănsă și autoritatea d-lui Barliba l-au îmblânzit atâta pe turbatul Cernăianu, că la toate întrebările domniei sale, care-l infierau, mielul Cernăianu nu mai avea alt răspuns decât: da! Cât de roșu se făcuse Cernăianu, la ultiul sfat al d-lui Barliba: «Dacă aveți autoritatea morală și simții în voi chema-tea de apostoli pentru îndreptarea relor din Biserica noastră, atunci alegeți-vă mijloace oneste. Găsiți și infierați răul, care e în realitate, care vătămă».

«Nu sub oparența unei lucrări de purificare, să distrugeți ce avem bun. Din judecarea lucrării voastre de până acum, se desprinde constatarea că voi numai ați speculat putreziciunea Bisericii, în profitul vostru personal; și, pentru a vă da aere de îndrumători în Biserică, ați baljocorit tot ce a fost mai bun în sânul ei. Ali avul până acuma aidoma, atitudinea pungășilor, cari, când se produce câte-o spargere, sar în mijlocul mulțimei strănse, cu să găsească pe spărgători, și în loc să le arătați pe adevărații vinovați, ați aruncat beleaua pe niște persoane, cu adevărat cinstite, pentru ca mai pe urmă să puteți prelinde punga adevăraților vinovați».

Și așa, zurbagiul Cernăianu, de unde trebuia să plece cu câțiva lei noi în buzunar, a plecat plouat și infurcat.

A doua rușinare a lui Cernăianu: Un domn, I. Toroușiu—probabil bucovinean—traduce pentru «Societatea creștină română», niște cărțișoare cu conținutul religios moral pentru popor. Păr. Arhimandrit Iulius Scriban face o critică dreaptă și obiectivă a lucrărilor d-lui Toroușiu în Cultura Românilor. Cernăianu prinde de veste și, după multe călări, pune mâna pe d. Toroușiu, căruia, după ce-i descrie, așa cum poate numai el, pe Arhim. Scriban, îl asigură de soliditatea sa și îi făgăduiește că, în scurtă vreme, îi va lua apărarea.

Mielul Toroușiu, cum își dă seama că se găsește în fața lui Cernăianu, se dă în lături și începe a se răsti la el: «Nu, domnule; n'am nevoie de apărarea d-tale». Critica Părintelui Scriban mă crește, apărarea d-tale m'ar micșora, m'ar compromite chiar. Nu vreau să aud de d-ta, nu vreau să te cunosc, te rog dă-mi pace...»

Și așfronturi de ooclea, înghite multe Cernăianu. Se mângâie și el cu amicitia lui Mosoia, a P. P. S. S. Bartolomeu și Evghenie etc. În tot cazul, slabă mângâiere, căci România creștină piere văzând cu ochii. Iese cu întârziere de sferluri de ani și, atunci când iese, curat vorba latinu lui: «Se opintesc munții și se naște un șoarece pipernicit».

Ca mîni, din România creștină nu va rămâne decît amintirea unui vis urât.

Și dacă numai acesta ar fi meritul Candeliei, încă ar fi destul de mare.

I Cernea

O nouă verigă din hojile dela Eparhia Buzăului.

La biserica Banu din Buzău, a rămas vacant al treilea loc de preot. Postul fu solicitat îndată de un teolog din comuna Inotești.

Solicitorul a fost, se vede, slab din toate punctele de vedere: nici popește nu călea, nici proptele nu avea, căci Vlădica Dionisie a propus Casei Bisericii închiderea postului.

Zis și făcut.

În Buzău, trăiește însă Părintele Costache S., preot bătrân și bogat, coleg de școală cu hoțul Dionisie, cunosător apropiat al tuturor metehnelor vlădicești, și, pe deasupra, mare politician, atât de mare, încât e cumătru cu nu știu care ministru.

De aceia actualul protopop al Buzăului trebuia să fie ginerele Părintelui C. Sf. Sa însă nu se mulțumește numai cu aceasta. Vrea să ne doveadă că poate și mai mult. Dobândind un nou ginere, vrea să-l capătuiască și pe acesta. L-a făcut întru început diacon la mănăstirea Cotești din Râmnicu-Sărat, și acum, după ce și-a luat băiatul licența, vrea să-l aducă preot chiar în Buzău, și numai decât la biserica Banu, în postul odată închis și de episcop și de Casa Bisericii.

Cum era și de așteptat, când a venit vorba să se deschidă locul vacant dela biserica Banu, s'au ivit îndată cereri legitime ale altor preoți mai vechi și mai meritoși, între care — se zice — și a Părintelui I. Provianu, directorul seminariului din Buzău, un prea distins preot și teolog, cum și a Preotului Matei T. Popescu, de fel din Buzău.

Dar cu ce era să-și arate Popa S. puterea și cumetria, iar protopopul Grigore că e ginerele Preotului C., iar episcopul că, unde nu e robul banu-

lui, e sluga polițianilor, decât trecând peste merite necontestate, peste drepturi cășugate și întotdeauna pe cei indicat de politica Buzăului și de interesele Părintelui C.?

Ce să-i faci? Așa e la Buzău! Lasă că unde te întorci în Biserica noastră dai peste o mulțime de rele, dar putreziciune ca la Buzău nu cred că va mai fi undeva. Știm că e rău și în Oltenia, care, n unele privințe, stă și mai prost ca Buzăul. Dar episcopul de acolo e nou, și păcătoșile lui n'au avut când să pătrundă așa de adânc în eparhie, ca în eparhia Buzăului, unde Dionisie fură din vremuri uitare de mintea omului. În Oltenia, ticăloșia episcopului întâmpină rezistență din partea preoților. Administrația nu e de potriva lui, pe când în Buzău toate s'au dat după calapodul episcopului și nu există nicio luptă contra lui. Din cauza aceasta, el și fură în voe, fără grija și pășare.

Paul Panătescu

Pictura Catedralei dela Buzău, basmul cu cocoșul roșu.

Pictorul Basarab a luat în antrepriză spălarea și refacerea picturii de la catedrala din Buzău. În doi ani de zile, nu s'a lucrat pentru suma de 200 de lei, deși pictorul a încasat până acum, în contul acestei lucrări, suma de 28.000 de lei.

Pentru risipa aceasta de bani, Casa Bisericii aruncă vina pe episcop, și episcopul pe Casa Bisericii, iar toate oalele se sparg în capul catedralei, care stă închisă.

Cetățenii buzoieni au ajuns la credința că panamaua picturii dela catedrala lor se va termina, când se va termina și basmul cu cocoșul roșu. Un cetățean buzoiian, mal bănului, se întreabă cândva: Dacă Episcopul Dionisie e nevinovat de potlogăria picturii dela catedrală, de ce atâta atențiune din partea Prea Sfinției Sale pentru pictorul Basarab, pe care îi reține și la masă?

P. C.

„Liga antisemită“ contra „ROMANIEI CREȘTINE“

Am însemnat la rubrica «Felnrite» că ziarul Liga Antisemită, care dă atâta atențiune chestiunilor bisericesti, se ocupă de foaia de exploatare blas-

cească, numită *România creștină*, și o taxează după merit.

Constatăm însă cu plăcere că *Liga antisemită* n'a acordat acestei chestiuni un articol fugitiv, ci continuă a se ocupa de ea și mai departe, ca de o adevărată cangrenă, care trebuie neîncetat tratată cu dezinfectante, până la înlăturarea ei.

În numărul următor celui de care ne-am ocupat la «*Felurite*», *Liga antisemită* revine mai pe larg și face constatări foarte dureroase, dar adevărate, pe care nu știm cum le va mistui banda de speculă dela *România creștină*.

Vom cita aci o parte, pentruca și cititorii noștri să fie la curent cu ideile drepte și adevărate apărute în coloanele *Ligei antisemite*.

«...Nu e de admis, zice ea, ca ani de zile să-ți concentrezi acțiunea într'un sineur punct, iar răul de alături să rămâie neatins. Aceasta e probă că nu campania contra răului e programul tău, ci anumite chestiuni de persoană. Căci cum se poate ca răul concentrat în alte persoane să nu te intereseze?»

«Acesta e felul de a lucra al *României creștine*, felul de a lucra nerios și care nu duce la scop. Ea e în al cincilea an de existență, și nu mai puțin de patru ani din acest timp i-a concentrat contra unei singure persoane. Dar, pentru Dumnezeu! atât e tot răul din Biserică! E cu puțință să fie cineva orb și să nu mai vadă altele?»

«Și atunci nu mai este de loc operă de curățire, când tu neglijezi nesfârșitele murdării care pătează Biserica. Atunci nu mai avem a face cu o lucrare sinceră de asanare, ci cu o simplă aparență, prin care se urmărește altceva.

«Campania *României creștine*, dacă e sinceră, atunci e puțin inteligentă, căci nu în felul acesta se duce o campanie, plictisind lumea ani de zile cu o singură temă. Lumea aceea vede că, și de vei îndrepta răul de unde bați ani de zile, Biserica tot necurățita rămâne.

«Dacă însă campania *României creștine* nu e sinceră, adică dacă nu de îndreptare îi e ei, ci de alte interese, cu atât mai rău pentru ea, căci lumea vede și judecă.

«În realitate, lumea știe că acesta din urmă e adevărul, fiindcă pe dânsa o dor multe la inimă, și *România creștină* tace. Murdăriile și orgiile o lasă nepasatoare, pentrucă poate tocmai ele sunt mai productive. Dacă ar seca relele din Biserică, unele campanii n'ar mai avea cu ce să se hrănească, fiindcă ele sug din cangrena care se teme să nu fie dată în tarbaca.

«Cu asemenea campanii, nu îndreptăm noi Biserica.»

O nouă victimă a Episcopului Dionisie Ucigașul

S'a stins un preot ascet, un preot sfânt, un preot martir!... Venerabilul slujitor al Domnului, Preotul Petrache Georgescu, dela biserica Sf. Nicolae din Râmnicu-Sarat, s'a stins din viață năprasnic, în ziua de Duminică, 9 August, seara la ceasul 7. Fusese chemat la adunarea clerului, convocată de protoiereu, și a murit cu condeiul în mână, pe când era silit să iscălească niște acte de împărțeală a parohiilor. Aceasta împărțeală fusese provocată de niște teologi «dionisiaci», fiindcă se plâseseră că unii au popor prea mult, iar alții prea puțin! Nenorocitul a fost și el chemat acolo, unde erau adunați toți preoții, cu defensorul eclesiastic, și s'a dus cu destulă silă, să subscrie orice-o fi, spre saturarea tâlharilor îmbrăcați în haine preoțești.

Fire demnă și delicată, bătrânul și pașnicul preot, suferind și de boală de inimă, cauzată tot de suferințele, umilințele și amenințările escrocului și ucigașului Dionisie,—când a luat condeiul să iscălească hârtiile celor lacomi și josnici, s'a simțit rău, și plecându-și capul, și-a dat sufletul!.. A murit adânc scârbit de nevrednicia pe care le vedea și, desigur, și de cele pe care avea să le mai vadă, din partea banditului preot teolog C. Ilescu, care, dând bani tâlharului de episcop, era lasat în pace să batjocorească pe venerabilul preot.

Ce s'a petrecut în sufletul sau amar, atunci când a căzut fulgerat dela prima iscajitură a unei noi serii de de infamii!

Ce mare taină!... Dumnezeu l-a reținut în ultima clipă și nu l-a lăsat spre noua josnicie! A murit pe neașteptate, dezgustat și de purtarea ordinară a unui nemernic preot, C. Ilescu, care, fiind paroh, printr'o escrocherie prea nerușinată a episcopului, îl tot batjocorea pe nefericitul preot. Neîncetat era supus la acest chin, prin însuși sprijinul dat de banditul Dionisie al Buzăului.

Suferințele îndurate de el, din cauza tâlharului de episcop, i-au grăbit mult pașii către mormânt.

Repausatul în Domnul, Preotul Petrache Georgescu, a fost o splendoare a vechii generațiuni de preoți, cu care dispăre sfințenia și cuvioșia în nenorocita eparhie a Buzăului!

Biserica Sf. Nicolae se găsește în cea mai mare jale! Au rămas bieții enoriași să fie sluiți cu cele sfinte de o canalie de preot, un nemernic și un scandalagiu, un escroc și bestie u-

rioasă, pe care alta bestie, tot atât de furioasă, a făcut-o stavrofor—pe Popa Ilescu—, ca să batjocorească Biserica printr'insul!

Ce rușine! Ce rușine!

Prin moartea Preotului Petrache Georgescu, orașul Râmnicu-Sarat perde o figură blândă și iubită de toată lumea. A fost martir al datoriei, reprezentant al unui lung șir de preoți din neamul lui. S'a dus departe de această lume rea și decăzută, spre strălucirea celor nevăzute, lăsând orașului, județului și tuturor celor ce l-au cunoscut cele mai scumpe, mai duioase și mai neșterse amintiri!

O nouă victimă în neîncetatul convoi de victime ale lui Dionisie, care n'a ajuns și el până acuma să cadă odată victimă în ghiara dreptății!

Paul Panaitescu.

Istericii de la „România creștină“

Cei dela „*România creștină*“ nu sunt oameni sănătoși. Starea lor sufletească e a unor dezechilibrați, a unor oameni care nu mai văd lucrurile cu ochi normali. Ei își închipule despredinșii (mai cu seamă Păunescu, care e mai prost, față de Cernășanu, care e mai șiret) că au o chemare de a reforma, care nu e de loc în conformitate cu ceace în realitate fac. În mijlocul lor, găsești o doză de nebunie, care, cu drept cuvânt, le poate atrage numele de zănateci și apucați. Stările acestea sufletești au început să transpire și pe chipurile lor. Cernășanu din ce în ce mai mult își la înfățișarea de Varavă. Ochii privesc albatrec ca al unei bestii. Au într'inșii sclipiri de hoț și de nebun. Ceafa amenință să se reverse peste tot corpul. Spinarea l s'a încovrigat în așa măsură, că aproape mătură strada cu colțurile hainei, iar cu picioarele strămbate în lături, parcă ar mână înainte niște bolovani.

În întreaga lui înfățișare se simte anormalitatea și bestialitatea.

Păunescu s'a subțiat și s'a scofăicit, și din ce în ce pătrunde în el conștiința că ar avea nu știu ce caracter-mesianic. Nu ne-am mira să-l vedem trecând la adventiști și pretinzând că el e „cel ce trebuia să vie“.

Este un Jidan în București, cu o barbă ascuțită și cu o înfățișare de mag, slab de să-l sufle vântul, care se plimbă pe la 5 după amiază pe dinaintea Băncii naționale. Uitați-vă la mersul lui și vedeți că într'acolo se mișcă și evoluțiunea lui Mesia-Păunescu.

Ca să nu se creadă că scornim de la noi, iată cuvintele unui om de știință medicală, care descrie niște stări de boală, care seamănă atât de bine cu ceace se vede la Cernășanu și Păunescu. Le găsim în cartea d-ruui F. Gräfeld: „Căutarea sănătății și tămăduirea boalelor“. La capitolul „Isteria și istericii“, găsim definiția pe care Babiloni o dă acestei boale, și anume: „Isteria e o stare patologică sau

mentală particulară, care permite suferințului de a se sugestia singur, adică de a primi idei sau fapte greșite, suferință, închipuite, contrarii bunului simț; ea se arată mai cu seamă prin turburări secundare. Turburările primitive se caracterizează prin aceea că se pot reproduce prin sugestiune la unii bolnavi și să dispară printr'o puternică convingere și o sănătoasă cugetare, apropiată de bunul simț. Turburările secundare sunt în strânsă legătură cu turburările primitive».

Mai departe continuă Grunfeld la pag. 65:

„Pe lângă această sugestiune medicală, individul predispus la isterie, din cauza anormalității sale stări sufletești, se poate sugestia și singur—autosugestia—văzând sau auzind ce fac alți bolnavi sau aducându-și aminte ce a văzut odată, ori închipuindu-și cine știe ce lucruri bizare, ciudate, căci persoanele isterice sunt înclinare către minciună, prefăcătorie, povestiri fantastice, prin vanitate, răutate, invidie, voluptate, etc.».

Iată că istericii se arată tocmai cu păcatele care se văd la Cernăianu-Păunescu—minciună, prefăcătorie, povestiri fantastice, prin vanitate, răutate, invidie, voluptate», etc.

X.

„GAZETA PREOȚILOR“ și CERNĂIANU

Intr'un număr dublu, cu materie bogată și interesantă, „Gazeta preoților“ (1-15 August) vorbește cu întristare și durere de inimă despre cazul cu coruperea studenților dela teologie. Cu această ocaziune, scrie rândurile următoare:

„Din sinul ei (al facultății de teologie—N. R.) au eșit unii, cari au turburat și turbură pacea Bisericii, nu numai în momente anormale, dar chiar în cele normale».

Oare cine să fie acei „unii cari au turburat și turbură pacea Bisericii“?

Nu va binevoi Cernăianu să ia rolul de ghicitor și să ne tâlmăcească înțelesul acestor rânduri? Poate că, trecând prin fața oglinzii acestor cuvinte, va găsi un chip pe care-l va recunoaște.

Y.

FELURITE

O idee care se leagă de Cernăianu. — Individul cu ceafa de tureată are pretenția că asemănarea dintre teza lui de licență și cartea Părintelui Grigoriu ar fi din același fond comun de idei care se găsesc la îndemâna tuturor teologilor. Scrisul lui seamănă cu al Par. Grigoriu, fără să fi luat din el, ci amândoi au luat din același cerc de idei care sunt o posesiune comună, ca un râu din care toți beau.

Prin aceasta, am arătat că s'ar explica numai asemănarea, nu identitatea.

Tocmai la această chestiune ne vine în ajutor o idee, pe care o găsim în *România viitoare*, din Ploiești și în care citim: «Dacă facem abstracție de plagiate și de reminiscențe, artistul ajunge totdeauna la o expresiune personală; el nu reproduce niciodată exact aceeași frază muzicală sau literară și găsește totdeauna teme noi».

Va să zică cel care utilizează un material de aiurea, totdeauna are aplicată asupra lui pecetea sa personală. El introduce schimbări cari derivă din propria lui gândire și simțire deosebită. Nu e cu puțință să fie identitate, ci totdeauna materialul e supus unui lucru nou în laboratorul personalității sale.

Două excepții sunt, când materialul străin intră tale quale în opera altuia, adică fără schimbări: prin plagiat și reminiscențe. Prin plagiat, pentru că copiezi după altul, prin reminiscență, pentru că al citit, nu mai știi unde, dar și-a rămas ideea în cap și o întrebunțezi ca un capital al tău, fără să-ți mai vie în minte că e de aiurea.

Să notăm însă că e vorba numai de asemănare, de reproducere a ideiei. Atât se poate prin reminiscență sau amintire.

Reproducerea chiar a formei se poate numai prin plagiat, fiindcă ideile altuia nu se pot întipări în minte exact în forma citată, fără a întrebunțea acțiunea memorizării.

Prin urmare Cernăianu a plagiat. Identitatea dintre el și Par. Grigoriu e imposibilă de explicat altfel. Căci cum s'ar putea, prin ce minune, ca o pagină identică cu a Părintelui să existe la el, fără o copietură voită?

„Liga antisemită“ despre „România creștină. — Citim în *Liga antisemită* din București următoarele aprecieri de care Cernăianu trebuie să se bucure foarte mult:

«De când asistăm noi la luptele *României creștine*, și cu toate acestea ea n'a putut convinge pe nimeni de dreptatea ideilor ei. Din contra, s'a format convingerea protivnică față de întreaga ei campanie, că nu se urmărește îndreptarea, ci numai afaceri de culise, cum e obișnuit în Biserică între preoți și teologi....

«Poți să emiți mari principii și să perorezi pentru curăție în Biserică. Ce folos, dacă omul vede mai pe de lațuri fapte care nu cadrență cu ce perorezi!».

Le trage bine lingăilor!

Examenele Arhiereului Vartolomei. — La examenul anului III, Prea Sf. Vartolomei n'a întrebat anul acesta nimic din materia pe care a făcut-o, ci s'a apucat de întrebat conjugările grecești.

Mirare printre studenți! Ei s'au întrebat, ce să fie? Să nu întrebă materia pe care ai făcut-o și să întrebă ce n'ai făcut!

Explicațiunea s'a găsit iute: Prea Sf. Să nu țină minte pe deasupra materia făcută în cursul unuia an și nu întreabă din ea de teamă să nu se încurce. Mai ușor i-a fost să memorigeze câteva conjugări. Nici la acestea însă n'a fost sigur. Contrazis de câteva ori de d. Oprescu, a zis «Da, da, ai dreptate».

Dar de ce întreabă conjugările grecești? La facultate nu e materia limbii grecești propriu zise, ca la seminar, ci caracteristica alexandrină a limbii grecești, adică partea de deosebire a limbii din Noul Testament față de limba grecească obișnuită. Acestea să le fi întrebat. Să fi constatat expresiunile neclasică din Noul Testament, multele lui ebraisme.

Nu face ce trebuie și o ia anapoda.

Dar poate că se va întreba cineva: Cum de a apărut P. S. Vartolomei la examene, că de obicei se ferea, de ele, și chiar în *Candela* se constatase lucrul acesta mai înainte? Nu cumva s'au afirmat inexactități?

Nu, numai că nu s'a făcut distincțiunea necesară. Prea Sf. Să se mai arată la examenul de fine de an; nu se arată însă la cele de licență. La examenul anual are a face cu materia predată de Prea Sf. Să. La examenul de licență însă are de furca cu serii mai vechi, care au făcut materia cu răposatul Cornoiu și se teme că poate n'o ști din materia aceea. Or deschide el la o epistolă pe care n'a făcut-o Prea Sf. Să, și te pomenești că se încurcă. De aceea, fiindcă paza bună trece primejdia rea, a găsit că e mai bine să lase altuia să facă examenul de licență. Cel puțin poate uza de această măsură până se vor scurge seriile mai vechi.

Iată de unde obicelul că vine la examenul anual și nu la cele de licență.

Consultație la Cernăianu. — Vineri, 5 Septembrie c., neșezelatul Protopop Banescu dela Vâlcea se consulta cu Cernăianu la colțul dintre str. Diaconeselor și Fântânii, între Casa Bisericii și Ministerul de Culte.

Cernăianu declară pe Episcopul Sofronie bun de pușcărie, iar subalternul Prea-Sfinției Sale se consulta cu cel care-i spunea astfel de vorbe.